

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

Αθήνα, 06-06-2012

ΑΠ: Γ/ΕΞ/3910/06-06-2012

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ταχ. Δ/ση: Λ. Κηφισίας 1-3
115 23 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-6475601
FAX: 210-6475628

ΑΠΟΦΑΣΗ 83 /2012

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της, την 16/2/2012. Παρέστησαν οι Π. Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, και οι Λ. Κοτσαλής, Αν. Πράσσο, ο οποίος είχε οριστεί εισηγητής, Αν. –Ιωάν. Μεταξάς, Αντ. Ρουπακιώτης, Δ. Μπριόλας, και Γρ. Πάντζιου, τακτικά μέλη της Αρχής. Στη συνεδρίαση παρέστησαν επίσης, με εντολή του Προέδρου, η Κυριακή Λωσταράκου, νομικός ελεγκτής ως βοηθός εισηγητής. Επίσης, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, και η Γεωργία Παλαιολόγου, υπάλληλος του Διοικητικού – Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή, μετά την ανάκληση της με αρ. 35/2007 απόφασής της με την απόφαση 120/2011, εξέτασε εκ νέου την με αρ. πρωτ. 7500/8.11.2006 προσφυγή του Α. Μετά από αναβολές συζήτησης στις 24/11/2011 και 8/12/2011, η υπόθεση συζητήθηκε στις 26/1/2012. Στη ακρόαση παρέστησαν οι Α. Κωνσταντέλιας, πληρεξούσιος δικηγόρος της εταιρείας ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ και οι Β, υποδιευθύντρια κανονιστικής συμμόρφωσης της ΕΤΕ και Δ. Λαδάς, πληρεξούσιος δικηγόρος της τράπεζας.

Ο Α με προσφυγές του προς την Αρχή παραπονείται για παράνομη επεξεργασία δεδομένων που τον αφορούν από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και από την εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Ο ανωτέρω, κατά τη διαδικασία αίτησης δανείου από τράπεζα, ενημερώθηκε ότι υπήρχαν εις βάρος του δυσμενή οικονομικά δεδομένα στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ σχετικά με μια απλήρωτη συναλλαγματική με τράπεζα αναγγελίας την ΕΤΕ. Στο αντίγραφο του σώματος του αξιογράφου που παρέλαβε ο ανωτέρω μετά από αίτησή του από την Εθνική Τράπεζα, δεν αναφερόταν κάποιος Α.Φ.Μ., ο Α.Δ.Τ. ήταν ένας άγνωστος αριθμός χωρίς αλφαβητικά στοιχεία (.....), η διεύθυνση κατοικίας δεν ήταν η πραγματική διεύθυνση του προσφεύγοντος και έλειπε η ημερομηνία έκδοσης.

Ο προσφεύγων άσκησε το δικαίωμα πρόσβασης προς την εν λόγω τράπεζα στις 16.2.2005 η οποία στην απάντησή της επιβεβαίωσε την ύπαρξη συναλλαγματικής στο όνομά του ως αποδέκτη, με ΑΦΜ το ΑΦΜ του προσφεύγοντος (.....) και με Α.Δ.Τ. έναν αριθμό που είχε ο προσφεύγων στο παρελθόν (N.....), άλλον από αυτόν που αναγραφόταν στο σώμα της συναλλαγματικής. Ο ανωτέρω, με διαδοχικές αιτήσεις του προς την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ στις 23.5.2006 και 19.7.2006, ζήτησε να ενημερωθεί για τις εγγραφές που υπήρχαν καταχωρημένες στο όνομά του, να του γνωστοποιηθεί η τράπεζα αναγγελίας και εκχώρησης, καθώς και να του γνωστοποιηθεί βάσει ποιών στοιχείων έγινε η αναγγελία από την τράπεζα προς την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ που να δικαιολογεί την καταχώριση στο όνομά του. Υπέβαλε δε και αίτημα διόρθωσης, δεδομένου ότι ουδέποτε αποδέχθηκε την εν λόγω συναλλαγματική. Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ενημέρωσε τον προσφεύγοντα με διαδοχικές απαντήσεις ότι η συναλλαγματική με αρ. με ημερομηνία λήξης 10.8.2004 ποσού 200 ευρώ αναγγέλθηκε ηλεκτρονικά στην εταιρία από την ΕΤΕ κατάστημα Βόλου στα στοιχεία Α ... Βόλος και ΑΦΜ Σχετικά δε με το αίτημα αντίρρησης, του γνωστοποίησε ότι δεν μπορούσε να προβεί σε κάποια ενέργεια και για οποιαδήποτε μεταβολή των στοιχείων σχετικά με την συναλλαγματική θα έπρεπε να απευθυνθεί στην τράπεζα εκχώρησης.

Στη συνέχεια ο προσφεύγων ζήτησε με αίτημά του προς την τράπεζα στις 2.10.2006 να τον ενημερώσει πώς και με ποια στοιχεία αναγγέλθηκε η συναλλαγματική στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ με το δικό του ΑΦΜ δεδομένου ότι από το σώμα της συναλλαγματικής δεν προκύπτει το ΑΦΜ του, εφόσον δεν αναφέρεται κανένας ΑΦΜ και αναγράφεται ως ΑΔΤ ο αριθμός ο οποίος δεν του ανήκει. Η τράπεζα απάντησε με καθυστέρηση μετά από παρέλευση τετραμήνου (7.2.2007) ότι μετά από έλεγχο που

διενήργησε, διαπίστωσε ότι ως ΑΦΜ αναφέρεται ο αριθμός που αναγράφεται στο σώμα της συναλλαγματικής.

Κατά την ακρόαση της υπόθεσης η εκπρόσωπος της τράπεζας ισχυρίστηκε ότι η επίδικη συναλλαγματική εμφανίστηκε προς πληρωμή στην τράπεζα από την εταιρεία VERNILAC A.E., φερέγγυο και καλό πελάτη της τράπεζας, η οποία ήταν και ο τελευταίος οπισθογράφος και νόμιμος κομιστής της. Επειδή η συναλλαγματική δεν πληρώθηκε από τον φερόμενο ως αποδέκτη αυτής κατά την ημερομηνία λήξης της, έγινε η αναγγελία των στοιχείων της στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ. Ειδικότερα, ο υπάλληλος συμπλήρωσε κατά την αναγγελία του αξιογράφου και τους Α.Φ.Μ. και Α.Δ.Τ. τα οποία του υπέδειξε η ανωτέρω εταιρεία. Εκ παραδρομής και λόγω φόρτου εργασίας, ο υπάλληλος προέβη σε πλημμελή έλεγχο των τυπικών στοιχείων της συναλλαγματικής. Περαιτέρω, η τράπεζα ανταποκρίθηκε στα αιτήματα του προσφεύγοντος ενημερώνοντάς τον εγγράφως στις 10.2.2005 για την συναλλαγματική και χορηγώντας του βεβαίωση και αντίγραφο αυτής στις 16.2.2005. Εξ αφορμής του θέματος αυτού, η τράπεζα έχει εκδώσει από το 2003 σειρά εγκυκλίων με σαφείς οδηγίες προς το προσωπικό της αναφορικά με τη διαχείριση των συναλλαγματικών και την αναγγελία δυσμενών στοιχείων στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ. Για την αποφυγή παρόμοιων περιστατικών η τράπεζα τροποποίησε τις διαδικασίες της, ώστε αυτές να διενεργούνται σε κεντρικό επίπεδο από εξειδικευμένα άτομα.

Ο εκπρόσωπος της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ανέφερε ότι η σχετική αναγγελία γνωστοποιήθηκε ηλεκτρονικά από την τράπεζα με πλήρη στοιχεία και καταχωρήθηκε στο αρχείο ΣΑΥ (Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων) στο όνομα του προσφεύγοντος. Η εταιρεία απάντησε στα αιτήματα του προσφεύγοντα μετά από επανέλεγχο και επικοινωνία που είχε με την αρμόδια τράπεζα η οποία επιβεβαίωσε την ακρίβεια των στοιχείων και ως εκ τούτου δεν ετίθετο ζήτημα να αναζητηθεί και το σώμα της συναλλαγματικής. Άλλωστε τέτοιες ενέργειες (λήψη εκ των προτέρων των σχετικών εγγράφων από την τράπεζα) δεν προβλέπονται από τον Κανονισμό Επεξεργασίας Δεδομένων της εταιρίας και επιπλέον καθιστούν την διαδικασία αναγγελίας χρονοβόρο και άσκοπη. Οι δε χρόνοι απάντησης πρέπει να θεωρηθούν ανεκτοί και εύλογοι για τα δεδομένα της περίπτωσης, αλλά και του μεγάλου όγκου ανάλογων εκκρεμών αιτημάτων προς διεκπεραίωση στην εταιρεία, έστω και αν υπήρξε μια ελάχιστη υστέρηση, που όμως δεν προκάλεσαν ουδεμία βλάβη στον προσφεύγοντα, αφού επρόκειτο για στοιχεία ήδη γνωστά σε αυτόν.

Η Αρχή μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του ν.2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών (στοιχ.α), καθώς και να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση (στοιχ.γ). Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ.3, «ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας.». Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.2472/97, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευσή τους, τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες, την εξέλιξη και τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας. Το δικαίωμα αυτό ασκείται με την υποβολή σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος έχει την υποχρέωση να απαντήσει εγγράφως. Αν ο τελευταίος δεν απαντήσει εντός δέκα πέντε ημερών ή η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή. Κατά το άρθρο 13, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει οποτεδήποτε αντιρρήσεις για την επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν. Οι αντιρρήσεις απευθύνονται εγγράφως στον υπεύθυνο επεξεργασίας και πρέπει να περιέχουν αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια, όπως διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση, μη διαβίβαση ή διαγραφή.

2. Από τις ανωτέρω διατάξεις του ν.2472/97, συνάγεται σαφώς ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενός αρχείου έχει την ευθύνη για την ακρίβεια των στοιχείων που τηρεί στο αρχείο του. Κατά την υπ' αριθμ.24/2004 κανονιστική απόφαση της Αρχής σχετικά

με τις προϋποθέσεις τήρησης αρχείου από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., ορίζεται ότι τα δυσμενή για το υποκείμενο προσωπικά δεδομένα που διαβιβάζονται κάθε φορά στον αποδέκτη πρέπει να είναι ακριβή και ενημερωμένα μέχρι το χρόνο της διαβίβασης. Η ακρίβεια και ενημέρωση των στοιχείων αποτελεί βάρος του υπεύθυνου της επεξεργασίας και σε καμιά περίπτωση του υποκειμένου.

3. Η ΕΤΕ, συσχέτισε στοιχεία της συναλλαγματικής και συγκεκριμένα όνομα, επώνυμο και διεύθυνση κατοικίας που αναγράφονταν στο σώμα του αξιογράφου με τον Α.Φ.Μ. που ανήκε στον προσφεύγοντα, ταύτισε τα στοιχεία αυτά με τον προσφεύγοντα ως αποδέκτη της συναλλαγματικής και τα ανήγγειλε περαιτέρω στο αρχείο οικονομικής συμπεριφοράς της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ. Ενώ η συναλλαγματική αφορούσε άλλο πρόσωπο, από αμέλεια των οργάνων της, τα οποία παρέλειψαν να ελέγξουν την ακρίβεια των στοιχείων και την εγκυρότητα του αξιογράφου, ως όφειλαν, η τράπεζα συμπλήρωσε το Α.Φ.Μ. και τον ΑΔΤ του προσφεύγοντα στο ηλεκτρονικό έντυπο αναγγελίας προς την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ με αποτέλεσμα να διαβιβάσει παρανόμως προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ. Η επεξεργασία και τήρηση των δεδομένων αυτών με μη ακριβή τρόπο είχε συνέπειες ως προς την ασφαλή τήρησή τους και στην επακόλουθη μη θεμιτή διαβίβασή τους.

Η Ε.Τ.Ε απάντησε εκπρόθεσμα και όχι ικανοποιητικά και στο δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης που άσκησε ο προσφεύγων με την τελευταία αίτησή του. Ενώ ο προσφεύγων επεσήμανε την ανακολουθία των ΑΦΜ και ΑΔΤ μεταξύ του σώματος της συναλλαγματικής και των στοιχείων αναγγελίας προς την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, η τράπεζα γνωστοποίησε μετά από έλεγχο που έκανε στα πινάκια εκχώρησης των συναλλαγματικών τον αριθμό ως ΑΦΜ του προσφεύγοντος (ο οποίος, σημειωτέον, ήταν άλλος από αυτόν που είχε αναφέρει η ίδια σε προηγούμενη απάντησή της), ενώ παρέλειψε, παρά τις αιτιολογημένους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα, να προβεί σε έλεγχο του σώματος της συναλλαγματικής από όπου και θα προέκυπτε εύκολα η εσφαλμένη επεξεργασία.

4. Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, περαιτέρω, καταχώρισε στο αρχείο της τα ανωτέρω λανθασμένα στοιχεία και τα μετέδιδε σε τρίτους αποδέκτες χωρίς να έχει ελέγξει την ακρίβειά τους με την αιτιολογία ότι τα στοιχεία αναγγελίας ήταν πλήρη και δεν ήταν απαραίτητος, κατά το χρόνο καταχώρισης, επιπλέον έλεγχος αυτών. Λαμβανομένου υπόψη όμως ότι υπήρξε αίτημα πρόσβασης και διόρθωσης του προσφεύγοντος, η εταιρεία όφειλε να προβεί σε επανέλεγχο και εξακρίβωση των επίδικων στοιχείων.

Ο μεγάλος όγκος ανάλογων εκκρεμών αιτήσεων προς απάντηση από την εταιρεία και η διαδοχική αλληλογραφία με τον προσφεύγοντα μπορεί να δικαιολογήσουν κάποια καθυστέρηση στις απαντήσεις προς τον προσφεύγοντα. Ωστόσο, η απάντηση στο αίτημα διόρθωσης ότι δεν είναι δυνατή καμιά ενέργεια εκ μέρους της εταιρείας πλην της αναγραφής των στοιχείων της συναλλαγματικής που της αναγγέλθηκε από την τράπεζα, είναι μη νόμιμη, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω για την υποχρέωση που υπέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας να τηρεί ακριβή αρχεία, αλλά και της ευθύνης της εταιρείας να καθορίζει ή ίδια, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, τους σκοπούς και τον τρόπο επεξεργασίας των στοιχείων που τηρεί στο αρχείο της. Ήταν δε σε γνώση της εταιρείας, από την αλληλογραφία με τον προσφεύγοντα, ότι υπήρχαν βάσιμοι λόγοι να εξετάσει την νομιμότητα των στοιχείων της αναγγελίας, αλλά δεν το έπραξε. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Επεξεργασίας της εταιρείας σχετικά με τις διορθώσεις δεδομένων που έχουν ενταχθεί στο αρχείο και τις διαγραφές δεδομένων που δεν ανήκουν στο υποκείμενο, προβλέπεται ρητά ο επανέλεγχος, μετά από αίτηση του υποκειμένου, των πρωτογενών δεδομένων είτε από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ είτε από την τράπεζα που έκανε την αναγγελία. Πρωτογενή δεδομένα είναι πρωτίστως το σώμα του αξιογράφου και δευτερευόντως τα εσωτερικά έγγραφα των δύο εταιρειών (έντυπα αναγγελίας, πινάκια εκχώρησης). Στην περίπτωση που αποδεικνυόταν αδύνατος ο έλεγχος της ορθότητας της εγγραφής, όφειλε η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ για την επίτευξη του σκοπού της, της προστασίας της εμπορικής πίστης και της εξυγίανσης των συναλλαγών, να μην διοχετεύει μια τέτοια ανέλεγκτη πληροφορία προς τις τράπεζες.

Επειδή, η ΕΤΕ επεξεργάστηκε και συσχέτισε εσφαλμένως προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος τα οποία διαβίβασε παρανόμως στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ κατά παράβαση των άρθρων 10 παρ.3 και 4 παρ.1 γ και περαιτέρω, δεν απάντησε νόμιμα και αποτελεσματικά στα αιτήματα πρόσβασης που άσκησε ο προσφεύγων, κατά παράβαση του άρθρου 12 του ν.2472/97,

Επειδή, η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, λόγω μη τήρησης των προϋποθέσεων των άρθρων 4 παρ.1γ και 10 παρ.3 του ν.2472/97, δεν ήταν σε θέση να επανεξετάσει αποτελεσματικά τα αιτήματα αντίρρησης που άσκησε ο προσφεύγων, κατά παράβαση του άρθρου 13 του ν.2472/97, και κατ' ουσίαν, παρέλειψε να διενεργήσει, ως όφειλε, επανέλεγχο των πρωτογενών δεδομένων,

Ενόψει της βαρύτητας των πράξεων που αποδείχθηκαν και της προσβολής της πιστοληπτικής ικανότητας του προσφεύγοντα που επήλθε από αυτές, αφού αυτός εμφανίστηκε στην τράπεζα με την οποία συναλλασσόταν, ως άτομο αναξιόπιστο στις οικονομικές του συναλλαγές, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθούν στους υπευθύνους της επεξεργασίας οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 παρ.1 εδαφ.β του ν.2472/97 κυρώσεις που αναφέρονται στο διατακτικό και οι οποίες κρίνονται ανάλογες με τη βαρύτητα των παραβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη και την τροποποίηση των διαδικασιών που εφαρμόζει πλέον η τράπεζα ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος εμφάνισης παρόμοιων περιστατικών και την πάροδο ικανού χρονικού διαστήματος χωρίς να υπάρχει καταγγελία παρόμοιου περιστατικού

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. Επιβάλλει στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος χρηματικό πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25,000.00) ευρώ, από τα οποία δέκα πέντε χιλιάδες για παράβαση των άρθρων 4 παρ.1 γ και 10 παρ.3 του ν.2472/97 και δέκα χιλιάδες για παράβαση του άρθρου 12 του ν.2472/97.
2. Επιβάλλει στην εταιρία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. χρηματικό πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10,000.00) ευρώ, από τα οποία πέντε χιλιάδες για παράβαση των άρθρων 4 παρ.1 γ και 10 παρ.3 του ν.2472/97 και πέντε χιλιάδες για παράβαση του άρθρου 13 του ν.2472/97.

Ο Πρόεδρος

Πέτρος Χριστόφορος

Η Γραμματέας

Αγγελική Κανακάκη